



Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 909/2025
23.09.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Мирољуба Томића, председника већа, Татјане Вуковић, Слободана Велисављевића, Светлане Томић Јокић и Гордане Којић, чланова већа, са саветником Машом Денић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног Раденка Митровића и др., због кривичног дела трговина људима из члана 388. став 3. у вези става 1. Кривичног законика и др., одлучујући о захтевима за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Слободана Сврзића, браниоца окривљеног Раденка Митровића, адвоката Ненада Петковића и браниоца окривљеног ББ, адвоката Драгана Величковића, поднетим против правноснажних пресуда Вишег суда у Смедереву К 9/20 од 18.11.2024. године и Апелационог суда у Београду Кж1 334/25 од 08.05.2025. године, у седници већа одржаној дана 23.09.2025.године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

I

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Слободана Сврзића, поднет против правноснажних пресуда Вишег суда у Смедереву К 9/20 од 18.11.2024. године и Апелационог суда у Београду Кж1 334/25 од 08.05.2025. године, у односу на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) Законика о кривичном поступку, док се захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног у преосталом делу **ОДБАЦУЈЕ** као недозвољен.

II

ОДБАЦУЈЕ СЕ као недозвољен захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног Раденка Митровића, адвоката Ненада Петковића, поднет против правноснажних пресуда Вишег суда у Смедереву К 9/20 од 18.11.2024. године и Апелационог суда у Београду Кж1 334/25 од 08.05.2025. године.

III

ОДБАЦУЈЕ СЕ као неблагоприятан захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног ББ, адвоката Драгана Величковића, поднет против правноснажних пресуда Вишег суда у Смедереву К 9/20 од 18.11.2024. године и Апелационог суда у Београду Кж1 334/25 од 08.05.2025. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Смедереву К 9/20 од 18.11.2024. године окривљени Раденко Митровић оглашен је кривим да је извршио кривично дело трговина људима из члана 388. став 3. у вези става 1.КЗ, за које кривично дело је осуђен на казну затвора у трајању од пет година, у које му је урачунато време проведено у притвору од 12.12.2018. године до 02.04.2019. године, док су окривљени АА и ББ оглашени кривим да су извршили по једно кривично дело трговина људима из члана 388. став 9.у вези става 8. КЗ и осуђени на казне затвора у трајању од по једне године, с тим што је одређено да ће окр. АА наведену казну издржавати у просторијама у којима станује у ..., ул. ... број .., а окр. ББ ће наведену казну издржавати у просторијама у којима станује у ..., ул. ... број .. . Окривљени су обавезани да суду плате на име паушала износ од 12.000,00 динара, у року од 30 дана од правноснажности пресуде, под претњом принудног извршења, док ће о трошковима који падају на терет окривљених одлучити посебним решењем, док је оштећена ВВ ради остваривања имовинско правног захтева упућена на парнични поступак. Окривљени ГГ је на основу члана 423. ЗКП ослобођен од оптужбе да је извршио кривично дело трговина људима из члана 388. став 9. у вези става 8. КЗ, па је одлучено да у овом делу трошкови кривичног поступка падају на терет буџетских средстава суда.

Пресудом Апелационог суда у Београду Кж1 334/25 од 08.05.2025. године делимично је усвојена жалба Вишег јавног тужилаштва у Смедереву па је преиначена пресуда Вишег суда у Смедереву К 9/20 од 18.11.2024. године у погледу одлуке о кривичној санкцији у односу на окривљеног АА и окривљеног ББ, тако што је Апелациони суд у Београду окривљеног АА и окривљеног ББ, због извршења по једног кривичног дела трговина људима из члана 388. став 9. у вези става 8. КЗ, за која су првостепеном пресудом оглашени кривим, осудио на казне затвора у трајању од по једне године и шест месеци, док је жалбе браниоца окр. Раденка Митровића, адвоката Ненада Петковића, браниоца окр. АА, адвоката Слободана Сврзића и браниоца окр. ББ, адв. Драгана Величковића, као и жалбу ВЈТ Смедерево у односу на окривљеног Раденка Митровића одбио као неосноване. Истом пресудом усвојена је жалба ВЈТ у Смедереву и укинута је пресуда Вишег суда у Смедереву К 9/20 од 18.11.2024. године, у делу у коме је окр. ГГ на основу одредбе члана 423. ЗКП ослобођен од оптужбе да је извршио кривично дело трговина људима из члана 388. став 9. у вези става 8. КЗ, па је у том делу првостепена пресуда враћена првостпеном суду на поновно суђење.

Против наведених правноснажних пресуда, захтев за заштиту законитости поднео је бранилац окривљеног АА, адвокат Слободан Сврзић, због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) и повреде закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни суд усвоји поднети захтев, утврди повреду закона на штету окривљеног и укине побијане пресуде и предмет врати на поновно одлучивање.

Врховни суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног Врховном јавном тужиоцу, у складу са одредбом члана 488. став 1. ЗКП, па је у седници већа која је одржана без обавештења Врховног јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство, у смислу члана 488. став 2. ЗКП, није од значаја за доношење одлуке, размотрио списе предмета са правноснажним пресудама против којих је захтев за заштиту законитости поднет те је након оцене навода захтева, нашао:

Захтев за заштиту законитости је неоснован у односу на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, док је у преосталом делу недозвољен.

Бранилац окривљеног АА, адвокат Слободан Сврзић, у поднетом захтеву за заштиту законитости истиче битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, наводећи да се пресуде заснивају на незаконитом доказу и то на записнику о испитивању сведока – малолетне оштећене ВВ, датом пред јавним тужиоцем Вишег јавног тужилаштва у Смедереву Кт 118/18 дана 26.12.2018. године, који је прочитан на главном претресу на основу члана 406. став 1. тачка 1) ЗКП, приликом извођења доказа.

С тим у вези бранилац наводи да надлежни суд ни јавни тужилац нису предузели све мере за обезбеђење присуства оштећене, да је у моменту давања исказа малолетне оштећене вођен поступак само у односу на окр. Раденка Митровића, а не и у односу на окр. АА, па је оштећена испитана пре него што је против окривљеног АА покренут поступак, односно исти у тренутку испитивања оштећене није имао својство ни лица које је под истрагом ни окривљеног. Имајући све наведено у виду оштећена је требало да буде испитана на главном претресу, с обзиром да се ради о пунолетном лицу које сада има 22 године.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног се, по оцени Врховног суда, не могу прихватити као основани.

Из списка предмета произлази да је у предистражном поступку у предмету Вишег јавног тужилаштва у Смедереву, на основу члана 103. и 104. ЗКП, донето решење Кти 51/18 Кт 118/18 од 26.12.2018. године, којим је одређен статус посебно осетљивог сведока мал.оштећене ВВ. Наведени сведок малолетна оштећена ВВ, којој је додељен статус посебно осетљивог сведока испитана је пред јавним тужиоцем Вишег јавног тужилаштва у Смедереву дана 26.12.2018. године,

у посебној просторији у присуству психолога Виолете Петковић Ђиновић и привременог стараоца Драгане Гавриловић из Центра за социјални рад Смедеревска Паланка, заменика јавног тужиоца као и записничара, док су у одвојеној просторији путем видео линка испитивања пратили и то: бранилац окривљеног Раденка Митровића, адв. Ненад Петковић и пуномоћник оштећене - адвокат Ивана Миловановић. У даљем току поступка, на главном претресу дана 02.10.2024. године, суд је донео решење да се прочита исказ малолетне оштећене са записника од 26.12.2018. године, у смислу одредбе члана 406. став 1. тачка 1) ЗКП, с обзиром да се према прибављеном извештају Центра за социјални рад, оштећена налази ван територије Републике Србије, те је суд није могао пронаћи, а имајући у виду да је оштећеној додељен статус посебно осетљивог сведока те би њено поновно испитивање исту изложило додатној виктимизацији.

Одредбом члана 103. ЗКП прописано је да сведоку који је с обзиром на узраст, животно искуство, начин живота, пол, здравствено стање, природу, начин или последице извршеног кривичног дела, односно друге околности случаја посебно осетљив, орган поступка може по службеној дужности, на захтев странака или самог сведока одредити статус посебно осетљивог сведока.

Одредбом члана 104. став 1. ЗКП прописано је да се посебно осетљивом сведоку питања могу постављати само преко органа поступка који ће се према њему односити са посебном пажњом, настојећи да се избегну могуће штетне последице кривичног поступка по личност, телесно и душевно стање сведока. Испитивање се може обавити уз помоћ психолога, социјалног радника или другог стручног лица, о чему одлучује орган поступка. Ставом 2. истог члана је прописано да ако орган поступка одлучи да се посебно осетљиви сведок испита употребом техничких средстава за пренос слике и звука, испитивање се спроводи без присуства странака и других учесника у поступку у просторији у којој се сведок налази.

Одредбом члана 152. став 1. Закона о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривичноправној заштити малолетних лица, прописано је да када се води поступак за кривична дела учињена на штету малолетних лица, јавни тужилац, истражни судија и судије у већу ће се односити према оштећеном водећи рачуна о његовом узрасту, својствима личности, образовању и приликама у којима живи, посебно настојећи да се избегну могуће штетне последице поступка по његову личност и развој. Саслушање малолетних лица обавиће се уз помоћ психолога, педагога или другог стручног лица. Ставом 2. истог члана је прописано да ако се као сведок саслушава малолетно лице које је оштећено кривичним делом наведеним у члану 150. овог закона (између осталог и кривично дело из чл. 388. КЗ), саслушање се може спровести највише два пута, а изузетно и више пута ако је то неопходно ради остварења сврхе кривичног поступка. Ставом 5. истог члана је прописано да када је малолетно лице саслушавано у случајевима из става 2., 3. и 4. овог члана, на главном претресу ће се увек прочитати записник о његовом исказу.

Имајући у виду цитиране законске одредбе, по налажењу Врховног суда, правилно је поступио суд када је на главном претресу прочитао исказ малолетне оштећене ВВ у складу са интересима малолетног лица које се испитује као сведок, при чему је на записнику састављеном пред ВЈТ у Смедереву, малолетној оштећеној додељен статус посебно осетљивог сведока и поступљено је у свему у смислу цитираних одредби и испитивање обављено у присуству психолога као стручног лица, у смислу одредбе члана 104. ЗКП, односно привременог стараоца Драгана Гавриловића из Центра за социјални рад Смедеревска Паланка. Поред тога, бранилац окривљеног Раденка Митровића који је присуствовао наведеној доказној радњи је могао постављати питања, па оваквим поступањем није доведено у питање ни право на одбрану окривљеног.

Према томе, испитивању малолетне оштећене присуствовала су сва лица која су овлашћена да присуствују таквом испитивању, а суд је проценио у складу са интересима и заштитом малолетног лица да њено поновно испитивање није неопходно ради остваривања сврхе кривичног поступка и прочитао је њен исказ у смислу одредбе члана 406. став 1. тачка 1) ЗКП.

С обзиром на наведено, Врховни суд налази да побијаним пресудама није учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, на коју се неосновано указује захтевом браниоца окривљеног АА.

Поред тога, бранилац окривљеног АА у захтева за заштиту законитости указује да је побијаним пресудама учињена повреда закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, али наведену повреду образлаже наводима да суд није утврдио чињенично стање у погледу испуњености елемената кривичног дела да је окр. АА знао да је малолетна оштећена жртва трговине људима, да је иста трпела претње и угрожавање физичког интегритета, да је претња била озбиљна, да све наведено није образложено у првостепеној пресуди, да није јасно дефинисано чињење окривљеног, на који начин оспорава чињенична утврђења нижестепених судова и даје сопствену анализу утврђеног чињеничног стања, односно истиче повреду закона из члана 440. ЗКП.

Поред тога бранилац истиче повреде закона из члана 460. ЗКП, 451. став 2. и 3. ЗКП, као и члана 462. ЗКП, што произлази из садржине захтева.

Међутим како повреде одредаба члана 440. ЗКП, 460. ЗКП, 451. став 2. и 3. ЗКП и члана 462. ЗКП, сходно одредби члана 485. ЗКП, нису предмет разматрања од стране Врховног суда у поступку по захтеву за заштиту законитости, дакле нису дозвољени разлози, у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП, за подношење овог ванредног правног лека од стране окривљеног преко браниоца, Врховни суд је захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног у наведеном делу, оценио као недозвољен.

Из изнетих разлога, Врховни суд је на основу члана 491. став 1. ЗКП и члана 487. став 1. тачка 2) у вези члана 485. став 4. ЗКП, донео одлуку као у ставу првом изреке пресуде.

II

Против наведених правноснажних пресуда, захтев за заштиту законитости поднео је бранилац окривљеног Раденка Митровића, адвокат Ненад Петковић, због повреде закона из члана 485. став 1. тачка 1) ЗКП у вези става 2. ЗКП и члана 68. став 1. тачка 9) и 10) ЗКП, са предлогом да Врховни суд усвоји поднети захтев, као и да у смислу одредбе члана 492. став 1. тачка 1) и 2) ЗКП, укине побијану првостепену и другостепену пресуду или само другостепену пресуду и предмет врати на поновно одлучивање првостепеном или другостепеном суду или да преиначи првостепену и другостепену пресуду, или само другостепену пресуду.

Врховни суд је у седници већа размотрио списе предмета, са захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног, па је нашао:

Захтев за заштиту законитости је недозвољен.

Одредбом члана 485. став 1. тач. 1) ЗКП прописано је да због повреда тог законика (члан 74., члан 438. став 1. тач. 1) и 4) и тач. 7) до 10) и став 2. тач. 1), члана 439. тач.1) до 3) и члана 441. став 3. и 4.) учињених у првостепеном и поступку пред апелационим судом, окривљени може поднети захтев за заштиту законитости у року од 30 дана од дана када му је достављена правноснажна одлука, под условом да је против те одлуке користио редовни правни лек. Наведена одредба важи истовремено и за браниоца окривљеног, с обзиром на ограничење његових права правима која у поступку има окривљени (члан 71. тачка 5) ЗКП).

Бранилац као разлог подношења захтева за заштиту законитости, не опредељује конкретно ни једну повреду закона која, у смислу цитиране одредбе члана 485. став 4. ЗКП, представља законом дозвољен разлог за подношење захтева за заштиту законитости, већ наводи да је првостепени суд одбио да изведе доказ предложен од стране одбране да се изведе вештачење од стране вештака уролога како би се утврдило да ли је окривљени Раденко Митровић способан да ступа у сексуалне односе, на који начин истиче повреду одредбе члана 395. ЗКП. Такође у захтеву наводи да је и другостепени суд учинио повреду закона и то одредбе члана 68. став 1. тачка 9) и 10) ЗКП и тиме повредио право на одбрану окривљеног, јер није дата могућност окривљеном да лично испита оштећену.

Имајући у виду да повреда закона на које указује одбрана из члана 395. ЗКП и члана 68. став 1. тачка 9) и 10) ЗКП, не представљају законске разлоге у оквиру повреда побројаних у члану 485. став 4. ЗКП, због којих је подношење захтева за заштиту законитости дозвољено окривљеном преко браниоца, то је исти оцењен као недозвољен.

Из изнетих разлога, Врховни суд је, на основу одредбе члана 487. став 1. тачка 2) ЗКП у вези члана 485. став 4. ЗКП, одлучио као у ставу два изреке пресуде.

III

Против наведених правноснажних пресуда, захтев за заштиту законитости поднео је бранилац окривљеног ББ, адвокат Драган Величковић, због повреде закона из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП и члана 438. став 1. тачка 11) ЗКП, са предлогом да Врховни суд усвоји поднети захтев и укине побијане пресуде.

Врховни суд је у седници већа размотрио списе предмета, са захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног ББ, па је нашао:

Захтев за заштиту законитости је неблаговремен.

Одредбом члана 487. став 1. тачка 1) ЗКП, прописано је да ће Врховни суд у седници већа решењем одбацити захтев за заштиту законитости, ако није поднет у року из члана 485. став 3. и 4. ЗКП.

Одредбом члана 485. став 4. ЗКП, прописано је да због повреда тог законика (члан 74, члан 438. став 1. тачка 1) и 4) и тачка 7) до 10), став 2. тачка 1), члан 439. тачка 1) до 3) и члан 441. став 3. и 4.) учињених у првостепеном поступку и поступку пред жалбеним судом, окривљени може поднети захтев за заштиту законитости у року од 30 дана од дана када му је достављена правноснажна одлука, под условом да је против те одлуке користио редовни правни лек. Овај рок важи и рачуна се исто и за браниоца окривљеног, с обзиром на одредбу члана 71. тачка 5) ЗКП, којом су права браниоца одређена и ограничена садржином права окривљеног.

Имајући у виду да је окривљени ББ пресуду Апелационог суда у Београду Кж1 334/25 од 08.05.2025. године, према повратници у списима предмета, примио дана 03.06.2025. године, последњи дан рока за подношење захтева за заштиту законитости био је 03.07.2025. године (четвртак). Бранилац окривљеног ББ, адвокат Драган Величковић је захтев за заштиту законитости поднео дана 04.07.2025. године, дакле након протекла рока од 30 дана који је прописан одредбом члана 485. став 4. ЗКП, услед чега је Врховни суд оценио захтев неблаговременим.

Из изнетих разлога, Врховни суд је, на основу одредбе члана 487. став 1. тачка 1) ЗКП, одлучио као у ставу три изреке пресуде.

Записничар-саветник
Маша Денић, с.р.

Председник већа-судија
Мирољуб Томић, с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић